

Telo, ktoré Ježiš prijal od svojej Matky pri vtelení, je rovnakým telom, do ktorého premenil chlieb pri poslednej večeri

P. John A. Hardon, SJ

29. januára 2021 ✙ Cirkev ✙ Eucharistia

Skutočná prítomnosť Krista v Eucharistii je základným kameňom sviatosti. Potvrdzujú to slová svätcov, ktorí hovoria alebo píšú o sile Najsvätejšej Sviatosti a o tom, ako môže skutočná prítomnosť premeniť hriešneho človeka na svätého.

Všimnite si, že sa sústredíme na skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii. Mohli by sme tiež hovoriť o posväcujúcej moci omše a svätého prijímania, ale na tomto mieste tak nečiníme. Prečo nie? Pretože skutočná prítomnosť v omši a vo svätom prijímaní nakoniec vysvetľuje tiež ich účinnosť. Žiadna skutočná prítomnosť, žiadna omša; žiadna skutočná prítomnosť, žiadne prijímanie. Pokiaľ je teda predmetom našich úvah skutočná prítomnosť, hovoríme tým aj o svätej Eucharistii – prítomnosť, obeta, sviatosť.

Aby sme pochopili význam skutočnej prítomnosti v duchovnom živote, musíme sa v duchu vrátiť k udalosti, ktorú popisuje sv. Ján, keď Pán Ježiš slávnostne prisľúbil Eucharistiu po tom, ako zázračne rozmnožil chleby a ryby. *„Ja som chlieb života,“* prehlásil Kristus. *„Kto ku mne prichádza, nebude hladovať; a kto vo mňa verí, nebude nikdy trpieť smädom. Avšak povedal som vám, že ste ma aj videli a i tak neveríte. Všetko, čo mi dáva Otec, príde ku mne; a toho, kto prichádza ku mne, od seba neodožením. Lebo ja som zostúpil z neba, nie aby som konal svoju vôľu, ale vôľu toho, ktorý ma poslal. Toto je potom vôľa toho, ktorý ma poslal, aby som nič nestratil z toho, čo mi dal, ale tiež aby som to vzkriesil v deň posledný.“*

Tieto slová sme už čítali a počuli veľakrát a tiež sme o nich veľakrát rozjímali, zaslúžia si však väčšiu pozornosť, pretože obsahujú toľko tajomstiev, že sa ich bohatstvo ani po devätnástich storočiach nevyčerpal. Zakaždým, keď sa vraciame ku slovám Kristovho zjavenia, objavujeme niečo nové.

Kľúčovým slovom v Kristovej reči o Eucharistii je slovo „veriť“. Veď aj rada Židov, ktorí počuli jeho prisľub Najsvätejšej Sviatosti, mu neuverila. *„To je neprijateľné,“* hovorili. *„Ako by s tým niekto mohol (a mysleli tým seba) súhlasiť?“*

„Od tohto času,“ čítame v Písme, *„mnohí z jeho učeníkov odišli späť a viac s ním nechodili.“* A evanjelista ďalej vysvetľuje, že *„Ježiš vedel od samého začiatku, ktorí neveria a kto ho zradí.“*

Môžeme dodať, že Spasiteľ vedel, ktorí neveria a kto ho zradí, nielen pokiaľ ide o jeho súčasníkov.

Predpovedal všetkých, ktorí neveria a kto ho zradí, a môžeme si byť istí, že evanjelistovo prirovnanie tých, ktorí neveria a kto zradí, vypovedá o príčine a následku. Všetci, ktorí Krista zradili, kedysi verili, a potom prestali.

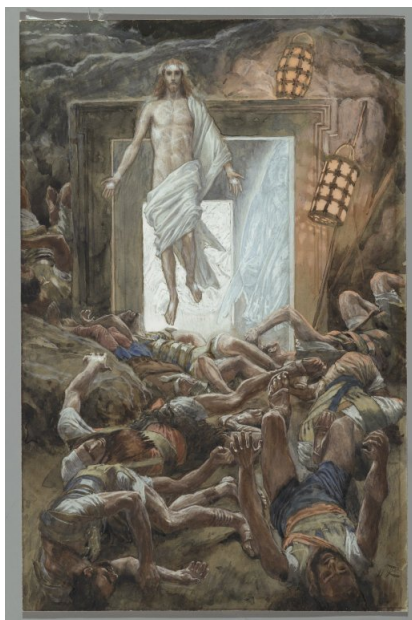
V tejto súvislosti by sme si mali položiť tri otázky ohľadom skutočnej prítomnosti v Eucharistii. A na odpovediach na tieto otázky do značnej miery závisí, či o sviatosti budeme iba niečo vedieť alebo ju aj dosiahneme, či sviatosť zostane iba myšlienkou alebo ju aj naplníme a staneme sa svätými. To je rozdiel! Otázky znejú: v čo veríme, keď veríme v skutočnú prítomnosť? Prečo by sme v ňu mali veriť? Čo z tejto viery vyplýva pre náš život?

V čo veríme?

Aj keď to môže znieť podivne, tak keď veríme v skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii, veríme vo veci dvakrát neviditeľné. Vidíme iba, čo vyzerá ako chlieb a víno, chutí a vonia ako chlieb a víno, ale máme veriť, že za týmto hmotným výzorom je človek.

Najjednoduchšie povedané, pokiaľ ide o skutočnú prítomnosť, Kristus chce, aby sme verili, že Eucharistia je skutočne on. Eucharistia je skutočný Ježiš. Máme veriť, že sa Eucharistia počala v lone Panny Márie; že telo, ktoré Boží Syn prijal od svojej Matky pri vtelení, je rovnakým telom, do ktorého premenil chlieb pri poslednej večeri; že krv, ktorú obdržal od svojej Matky, je rovnaká krv, v ktorú premenil pri poslednej večeri víno. Keby mu nedala telo a krv, nebola by žiadna Eucharistia.

Máme veriť, že Eucharistia je Ježiš Kristus – bodka, bez akýchkoľvek výhrad. Je to Boh, ktorý sa stal človekom, v plnosti svojej božskej prirodzenosti, v plnosti svojej ľudskej prirodzenosti, v plnosti svojho tela a duše, v plnosti všetkého, čo činí Ježiša Ježišom. Je v Eucharistii so svojím ľudským rozumom a vôľou zjednotenými s božstvom, so svojimi rukami a nohami, svojou tvárou a črtami, svojimi očami a perami, ušami a nosom, so svojimi náklonnosťami a citmi a, toto zdôraznime, so svojím živým, bijúcim, telesným Najsvätejším Srdcom.

Zdroj: wikimedia commons

To je to, v čo od nás katolícka viera vyžaduje, aby sme verili. Keď v to veríme, sme katolíkami. Pokiaľ nie, tak nimi nie sme, nahľadiac na to, koľko ľudí by nás za nich považovalo. Naša viera je vierou, pretože nevidíme, v čo veríme. Prijímame Kristove slová, že tomu tak je, že on sám je v Najsvätejšej Sviatosti. Viera musí dopĺňať, čo, ako sa spieva v *Tantum ergo*, „zmyslom chýba“. A viera musí vyjavovať, čo rozum sám nie je schopný dosiahnuť. Nezabúdajme na slovné spojenie *lumen fidei*, „svetlo viery“. Viera vyjavuje, viera

odhaľuje, viera osvecuje, viera posilňuje rozum, aby sme vedeli, čo rozum bez viery vedieť nedokáže.

Aj keď to môže znieť podivne, tak keď veríme v skutočnú prítomnosť Krista v Eucharistii, veríme vo veci dvakrát neviditeľné. Vidíme len to, čo vyzerá ako chlieb a víno, chutí a vonia ako chlieb a víno, ale máme veriť, že za týmto hmotným výzorom je človek. Viera číslo jeden. A ďalej máme veriť, že za týmto neviditeľným človekom je Boh. Viera číslo dva.

Nie je teda div, že Cirkev nazýva Eucharistiu *mysterium fidei*, „tajomstvom viery“. Tí, ktorí prijímajú skutočnú prítomnosť, prijímajú tým všetky základné tajomstvá kresťanstva. Veria v Najsvätejšiu Trojicu, v Otca, ktorý poslal svojho Syna, a Syna, ktorý zoslal Ducha Svätého. Veria vo vtelenie, že sa Boží Syn stal jedným z nás, človekom. Veria v Kristovo božstvo, pretože nikto okrem Boha nemôže premeniť chlieb a víno vo svoje vlastné telo a krv. Veria vo svätú katolícku cirkev, ktorú Kristus založil, a v ktorej je naprieč pokoleniami odovzdávaná biskupom a kňazom neuveriteľná moc sprítomňovať Krista medzi nami v Najsvätejšej Sviatosti.

Napriek všetkým zradám Judášov v dejinách a všetkému skepticizmu veria neporušený reťazec viery od chvíľ, keď Peter odpovedal na Ježišovu otázku, či ho spolu s ďalšími opustiť. Kristus nikoho nenútil. „*Pane, „obzrel sa Peter dookola, „ku komu pôjdeme? (A hovoril za nás za všetkých.) Ty máš slová večného života, a my sme uverili a poznali, že ty si Mesiáš, Syn Boží.*“

V koptskej liturgii je modlitba, ktorá podľa mňa skvele odpovedá na našu prvú otázku: „*V čo veríme, keď veríme v skutočnú prítomnosť?*“ Modlitba je trochu dlhšia, ale myslím, že stojí za to ju uviesť:

„Verím a do posledného dychu budem vyznávať, že toto je živý chlieb, ktorý tvoj jednorodený Syn, náš Pán a Boh a Spasiteľ, Ježiš Kristus, prijal od našej panej a Kráľovnej ľudstva, presvätej, nepoškvrnenej Panny Márie, Matky Božej. Zjednotil ho so svojím božstvom, bez toho aby ho zmiešal alebo zmenil. Svedčil pred Pilátom Pontským a bol zo svojej slobodnej vôle odsúdený k svätému stromu. Úprimne verím, že sa jeho božstvo ani na chvíľu, ani na okamžik neoddelilo od jeho ľudskosti. Vydal svoje telo na odpustenie hriechov a večný život tých, ktorí majú účasť na jeho tele. Verím, verím, verím, že toto je skutočné telo. Amen.“

Taká je moja i vaša viera.

Prečo veríme?

Tí, ktorí hlboko veria v skutočnú prítomnosť, budú zo skutočnej prítomnosti čerpať hojné dobrodenia; tým, ktorí veria slabo, sa dostane dobrodenia tiež podľa toho.

Prečo veríme, že to isté telo, ktoré mal Kristus vo svojej viditeľnej podobe na zemi, je telom, teraz osláveným, ktoré dnes na zemi uctieваме a viditeľne prijímame? Hľa, Kristus je na zemi! Hlavným dôvodom je samozrejme, že nám to povedal. To, čo povedal, musí byť pravdivé, pretože Kristus je Bohom a ten nemôže klamať.

Ale prečo veríme jeho prísľubom? Aké požehnania a dobrodenia zaručuje tým, ktorí veria v tajomstvo Eucharistie? Všetky požehnania, ktoré Kristus prislúbil tým, ktorí veria v Najsvätejšiu Sviatosť, sú zhrnuté v jeho autoritatívnom prísľube života. Tým, ktorí veria, sa dostane života a život, ktorý prislúbil, je druh života vlastný Bohu, onen druh života, ktorý Otec, Syn a Duch Svätý medzi sebou vzájomne zdieľajú od večnosti. Tí, ktorí veria, dostanú práve tento život. Tí, ktorí neveria, zomrú.

O akom druhu života to Kristus vlastne hovorí? Musí to byť nadprirodzený život milosti v našich dušiach, ktorým sa stávame účastníkmi jeho vlastného božského života. Tu sa natíska celý rad otázok, ktoré si žiadajú odpoveď „áno“ alebo „nie“:

Je možné, aby bol človek telesne živý, ale mŕtvy duchovne? Áno, alebo nie?... ÁNO

Je možné, aby bol človek ako-tak živý? Áno, ale nie?... ÁNO

Je možné, aby bol človek viac živý, než aby duchovne len sotva lapal dych?... ÁNO

Je možné, aby bol človek navýsost živý Božou milosťou, bytostne živý, oplývajúci, planúci, rozochvievaný, prekypujúci Božím životom vo svojej duši? Áno, alebo nie?... dôrazné ÁNO

To je to, jednoducho povedané, čo Spasiteľ prisľúbil tým, ktorí veria v jeho skutočnú prítomnosť. Uistil ich, a tým aj nás, že budeme nielen živí, ale naplnení jeho životom, ba nadmieru preplnení silou, mocou, múdrosťou, pokojom a všetkými prejavmi sviatosti. V tom spočíva sviatosť. Je to obrovské množstvo dobrých Božích vecí. Je to viac a viac a stále viac Božieho života v našich dušiach. Ba čo viac, prisľúbil, za predpokladu, že v neho v Eucharistii veríme, že tento život bude udržiavať v našich dušiach po celú večnosť. Inými slovami, pokiaľ sme teraz živí a v onom živote vytrváme, nikdy nezomrieme. A čo je najpodivuhodnejšie, vleje tento život z našich duší do našich tiel, ktoré v posledný deň vstanú z hrobov a budú oslávené pozeraním na Boha.

Nie je div, že je Eucharistia nazývaná *panis vitae*, „chlieb života“. Je to tak, ale pripomeňme si jednu podmienku, a to, že skôr než vezmeme tento chlieb do úst, musíme ho prijať vierou svojich sŕdc. Ak nemáme najskôr vieru, budeme ho, ako nám hovorí sv. Pavol, „jesť k svojej záhube“. Iba veriacim prospieva chlieb života, iba veriaci môžu čerpať dobrodenia z Najsvätejšej Sviatosti a iba veriaci môžu účasťou na Eucharistii duchovne rásť, vždy však v závislosti na miere svojej viery. Eucharistia môže v našich životoch konať zázraky. Áno, môže, veď Eucharistia je koniec koncov Ježiš. On konal a koná zázraky, ale čo platilo vtedy, platí aj dnes. Pamätajme, že Kristus občas nemohol konať zázraky kvôli nedostatku viery niektorých ľudí. Všetko teda závisí na hĺbke a stupni našej viery.

Zdroj: wikimedia commons

Ako veriť?

Uvedená otázka sa môže javiť čudná. Ako máme veriť v skutočnú prítomnosť? Vierou, mohli by sme odpovedať. Ako inak predsa veríme? Áno, to je pravda. Povedzme to teda presnejšie: ako máme vyjadriť svoju vieru?

Musíme vyjadriť svoju vieru tak, že z našej strany spravíme to, čo Kristus robí zo svojej. On prichádza k nám, preto musíme ísť k nemu, a nemám tým na mysli presúvanie sa priestorom. On zostúpil k nám, my musíme vyjsť nahor k nemu. On je prítomný v Eucharistii, aby nám bol nablízku, my musíme byť prítomní na Eucharistii, aby sme boli nablízku jemu. Znížil sa, aby sa stal človekom, premenil chlieb a víno v seba samého, dal svojim apoštolom moc činiť to isté, dal im moc odovzdávať túto moc ďalším, aby činili to isté, a vďaka tejto moci je teraz s nami tu. Chce, aby sme tu a teraz na oplátku boli s ním aj my. A tu nikto nepodvádza.

Je nemožné ľudskými slovami dostatočne zdôrazniť význam prebývania v kostole alebo kaplnke pred Najsvätejšou Sviatosťou, a to tak často, ako len nám to naše povinnosti a životný stav dovoľujú. Aj keď len zriedka opakujem, čo som povedal, túto vetu zopakujem ešte raz. Je nemožné ľudskými slovami dostatočne zdôrazniť význam prebývania v kostole alebo kaplnke pred Najsvätejšou Sviatosťou, a to tak často, ako len nám to naše povinnosti a životný stav dovoľujú. Táto veta je „talizmanom“ najvyššej sviatosti.

To, o čom hovorím, nie je nejaká zbožná tradícia alebo nejaký luxus duchovného života. Hovorím o jeho podstate. Tí, ktorí veria v to, čo hovorím, a podľa toho konajú, vlastnia najväčší poklad, ktorý sa v tomto slzavom údolí človeku ponúka. Dosiaľ tisíce svätých mužov a žien z vlastnej skúsenosti potvrdzujú, že to je kľúč ku svätosti, ktorý máme na dosah ruky. Preto naliehavo odporúčam, aby každý z nás vykonal predsavzatie, aby sme nehľadiac na to, čo nás toto rozhodnutie bude stáť, vykonal pred vystavenou Najsvätejšou Sviatosťou alebo pred svätostánkom aspoň jednu Svätú hodinu mesačne alebo, ak je to možné, jednu týždenne, a pokiaľ sa nám dostane tej milosti a naše životné povolanie to umožní, dokonca niekoľkokrát za týždeň. Pomyslime na tie prázdne hodiny, ktoré ľudia trávajú počas týždňa pred obrazkou televízora!

Niektó môže namietnuť: „*Vy však hovoríte o mystikoch alebo svätcoch, ja nie som ani jedno z toho. Ja som iba obyčajný katolík, ktorý sa snaží zachrániť svoju dušu.*“ Moja odpoveď znie: Dnes nemôžu byť žiadni obyčajní katolíci, nie uprostred revolúcie, ktorá zachvátila našu spoločnosť a búrka v Cirkvi na každej úrovni. Cirkev dnes potrebuje silných katolíkov, múdrych katolíkov, katolíkov, ktorí sa nenechajú ovplyvniť verejnou mienkou a neboja sa brániť pravdu. Potrebuje katolíkov, ktorí sú pripravení za svoje presvedčenie trpieť a, ak to bude treba, preliať za vieru aj svoju krv.

Pýtame sa, kde sa im môže dostať síl a múdrosti, onej trpezlivosti, presvedčenia a oddanej lásky k Bohu, ktorá je verná až k smrti? Môžu ju obdržať od toho, ktorý povedal: „*Majte odvahu, ja som premohol svet!*“ Nie je od nás vzdialený dvetisíc rokov alebo neprítomný na zemi v nejakom nedostupnom, odľahlom nebi. Nie, je priamo tu, v Eucharistii. A nechce nič viac, než aby sme s ním boli tiež tak často, ako len môžeme. Pokiaľ budeme, a čím viac budeme, ako potvrdzujú veľkí eucharistickí svätci, urobí nás nielen svätými, ale použije nás, tak ako kedysi použil v Palestíne tých, ktorí po jeho prvom prísľube Eucharistie neodišli. Použije nás ako prostredníkov svojej milosti, a to dokonca až do skonania sveta a do konca času.

Úryvok z knihy *Spiritual Life in the Modern World*. Boston 1982.

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/telo-ktore-jezis-prijal-od-svojej-matky-pri-vteleni-je-rovnakym-telom-do-ktoreho-premenil-chlieb-pri-poslednej-veceri/>